

شیمی درمانی داخل نخاعی

IT (intrathecal chemotherapy)

یا شیمی درمانی داخل نخاعی روشی است که پزشک داروی شیمی درمانی را مستقیماً به داخل فضای نخاع یا داخل مایع مغزی نخاعی تزریق می کند. فایده این روش این است که برخی از سرطان ها مثل سرطان خون (ALL, AML) علاقه ی شدیدی به درگیری بافت مغزی نخاعی دارند. به عبارتی علاوه بر اینکه سلول های خون ساز را درگیر می کنند سلول های مغزی هم درگیر می کنند. برای جلوگیری از این درگیری؛ پزشک باید علاوه بر شیمی درمانی وریدی از شیمی درمانی داخل نخاعی هم استفاده کند. در این روش داروی شیمی درمانی را از داخل کمر، وارد مایع مغزی نخاعی می کنیم. چون مایع چرخش دارد و به دور مغز هم می چرخد؛ این دارو را با خودش به مغز و نخاع می رساند و از اینکه سلول های سرطانی به بافت مغز تهاجم کنند پیشگیری می کند.

IT معمولاً کاربری خطری است، بیمار (کودک) به صورت نشسته و یا خوابیده قرار می گیرد و پزشک از طریق سوزن وارد فضای بین مهره ها (قسمت تحتانی کمر) می شود و برای بررسی های آزمایشگاهی یک نمونه می گیرد.

در هنگام نمونه گیری با استفاده از همان سوزن داروی شیمی درمانی را به داخل مایع مغزی نخاعی تزریق می کند. معمولاً در فضایی که سوزن فرو می رود، نخاع وجود ندارد. در واقع، در قسمت انتهایی نخاع، از جایی که مایع مغزی نخاعی وجود دارد نمونه گرفته می شود و دارو تزریق می شود. لازم به ذکر این مورد است که؛ بعد از تزریق ممکن است بیمار تهوع داشته باشد که در این صورت داروی ضد تهوع تزریق می شود. استفراغ و سردرد دو مورد از شایعترین عوارض IT به حساب می آید برای جلوگیری از این عوارض بهتر است بیمار پس از اتمام فرایند IT نیم ساعت دراز بکشد.

لطفاً به موارد زیر توجه کنید:

روز قبل از انجام I.T بیمار (کودک) را از مراجعه به بیمارستان آگاه کنید در غیر این صورت اعتماد کودک از شما سلب می شود. پذیرای احساسات کودک باشید و به حرف های او تا انتها گوش کنید. شنونده فعال باشید و صحبت های بیمار را قضاوت نکنید. فرایند I.T را با هدیه به اتمام برسانید تا تداعی خوبی در ذهن کودک شکل بگیرد. از گفتن اینک؛ گریه نکن! خودداری کنید. گریه کردن یک ابزار قدرتمند برای تسکین و استرس بیمار است.

کودک یک بزرگسال نیست پس برای تفهیم مطلب از جملات و کلمات متناسب با سن رشدی کودک استفاده کنید.

تهیه شده توسط

الهام باقری

روانشناس بخش انکولوژی

تایید شده توسط:

دکتر کیاوش فکری

فوق تخصص خون و انکولوژی کودکان

زیر نظر واحد آموزش بیمارستان

آیت الله کاشانی شهرکرد

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

